chýrnik
newsletter literárnovednej slovakistiky
2/2025

Nové publikácie

Josef Ignác Bajza, René, or: A Young Man's Adventures and Experiences. An edition with commentary of the first Slovak novel

Prvý preklad prvého slovenského románu do cudzieho jazyka vychádza v edícii Oxford University Studies in the Enlightenment. Publikácia okrem anglického prekladu obsahuje úvod, rozsiahle poznámky a dve Bloše, ktoré dielo umiestňujú do kontextu stredoeurópskeho osvietenstva. Kniha prináša nový pohľad na vývin európskeho románu, ktorý sa tu na rozdiel od anglocentrickej perspektívy jari ako svetla viac nánosmi a premenlivej prozes a naznačuje, ako ďalej rekonštruovať history európskeho romanu.
Zostavovateľkami a autorkami úvodu sú Dobrina Puchenová a Erika Brtáňová. Roman do anglickeho prekladu David Short. Štúdie napísali Dobrina Puchenová a Anikó Dušíková.

Viac informácií

Ivica Hajdučková – Iveta Bónová: O byrickom triptychu Maše Haľamovej (život a tvorba)

Prvá personálna monografia o živote a tvorbe Maše Haľamovej v slovenskom jazyku, predkladateľ slovenskej vedeckej komunite a pracovnom slovenskej pobe, svojim výskumom zachytáva dopis, rodinu, pragmatickú a tvorivú osobnosť Haľamovej, ktorá bola v tvorbe aj novinárka v anglickom jazyku Maša Haľamová in the Čar Čerwený mak – Smrť hrajú Zijem Triad (2021).

Viac informácií

Jana Juhásová: Miesta nedoúčenosti. Reflexie poézie (2012 – 2024)

Monografia prináša súbor literárnovíckych a literárnovedných štúdií o súčasnej slovenskej a svetovej poézii, ktoré vznikla alebo bola vytvorená za posledných dvanásť rokov. Autorka sa v štúdiách a recenziách ocitá v pozícii prekladyne, pred ktorou sa otvára ďalší neznáme literárne textónum s podstatným „miestami neúčinnosti". Tie vyplňa a dotvára sústredným čítaním a analýzou základnych sa pojmami literárnych, filozofických, teologických či mých humanitno- ako aj, na empiriách a na zmysluom pre ďalšiteľ spresnedlivosť umenia.

Viac informácií

Štefan Timko: Premeny historického žánru v slovenskej a českej audiovizuálnej tvorbe

Ciełom vysokoškolskej učebnice je priblížiť evolúciu relevantných kulturotvorných narativov v kontexte historického žánru v slovenskej a českej filmovej i televíznej tvorbe. Dôraz kladie na štyri tematické okruhy historického žánru, ktoré majú v slovenskej kinematografii významnú a historicky podmienenú tradíciu a sú zároveň atraktívne aj pre súčasných tvorcov: jánošíkovský, cyrilo-metodský a dubčekovský motív i reprezentícku holokaustu. Učebnica nadväzuje na interpretačné a interteuálne metodologické prístupy semiotika Tibora Žilku a Nitianskej školy.

Viac informácií

Na krížovatke medzi detstvom a dospievaním. O spoločenskej próze pre deti a mládež Márie Kotvášovej-Jonášovej

Publikácia prináša reflexie o spoločenskej próze, respektive próbehovej próze v slovenskej vývojovéhskej literatúre pre deti a mládež, s osobitným dôrazom na tvorbu sučiastnej slovenskej spisovateľky Márie Kotvášovej-Jonášovej (1957), sústredené do dvoch kapitol próze. V prvej kapitole sa zameriava na spoločenskú prózu pre deti a mládež z teoretického a historického pohľadu. Druhá kapitola je už konkrétnejšie zameraná na tvorbu spisovateľky.

Plánované podujatia

Budapest – a city of Slavs? (1781 – 1920)

Administratívne zjednotená Budapešť sa v roku 1873 výrazu premenila na modernú metropolu aglomeráciu a veľajde do symbolického boja o ústrednú habsburskú Viedňu. Budapešť bude trdnúť rúcku dominovom Jána Kollára, ktoroveda jeho koncepcia slovanskej vzájomnosti. Tu sa formovať ďalší nadlenej juhoslovanského spoločenstva Ljudevit Gaj. Slovanské spisy vtiahnú do pj histórie, geografie a narativov nám umožňujú poradzovať Budapest ako mesto, ktoré ostráda aj slovanské dedičstvo.

Miesto konania: „Pod Kruhu" House, Rynok Gibeny 25, Kraków, Poľsko

Dátum konania: 25. – 26. 9. 2025

Kontaktné osoby: Anna Kobylińska, Maciej Fałski, Aleksander Łupienko; habsburgstudies@uw.edu.pl

Viac informácií

Perspektívy výskumu západoslovanských jazykov, literatúr a kultúr

Konferencia sa organizuje v rámci oslavy jubilea pobočiskej a bohemistiky (130 a 100 rokov) na Univerzite v Belehrade, ale ini slavistické témy sú vítané vo všetkých slovanských jazykoch a v angličtine.

Miesto konania: Katedra slavistiky Filozofickej fakulty Univerzity v Belehrade, Studentski trg 3, Belehrad, Srbsko

Dátum konania: 25. – 27. 9. 2025

Kontaktné osoby: Nataša Srdić, Ana Teslarević; serbianbelgradunit@gmail.com

Viac informácií

Central-European Masculinities: Norms and Transgressions (Stredoeurópske maskulinity. Normy a transgresie)

Ciełom medzinárodnej konferencie je preskúmať formovanie noriem a aktov transgresie v stredoeurópskych maskulinitách v období vojnovej moderny, pod ktorou sa rozumie obdobie od konca 19. storočia do 20. storočia (až do nástupu postmodernizmu). Vítané sú aj príspevky, ktoré reflektujú prehnevajúce, prehodnocované alebo zdovnované aspekty týchto procesov v postmodernych a súčasných kontextoch.

Miesto konania: Univerzitná knižnica v Bratislave, Venturská 11, 811 01 Bratislava

Dátum konania: 29. – 30. 9. 2025

Kontaktná osoba: Ivana Taranenková; Ivana.Taranenkova@savba.sk

Prihlášky na konferenciu posielajte do: 25. 6. 2025

Viac informácií

Mutual cultural, literary and linguistic trauma of Slavic people in the Modern Era (Vzájomné spoločné traumy slovanských národov v moderných dejinách)

Konferencia sa zameriava na vzájomné traumy slovanských národov, predovšetkým z pohľadu tém, ako kultúra, literatúra a jazyk zachovali ich odtlačky a ako rozprávanie o týchto traumách formovalo identitu daných národných spoločenstiev.

Miesto konania: Eötvös Loránd University Faculty of Arts Museum krt. 4-6., 1088 Budapest, Maďarsko

Dátum konania: 16. – 17. 10. 2025

Kontaktná osoba: Krisztina Sarolta Tóthová; tothsarolta@ttk.elte.hu

Prihlášky na konferenciu posielajte do: 30. 6. 2025

Viac informácií

Textologický seminár

Seminár poskytne priestor historickým exkurzom do edičnej problematiky, práci s dokumentáciou textu, textologickým analýzam základnych na konkrétnom materiáli, ale aj stretnutiu s textológmi zvoľadeovcami, orientuje sa na domáce tradície, ale aj presahy k zahraničným koncepciám.

Miesto konania: Ústav slovenskej literatúry SAV, Dúbravská cesta 9, 841 04 Bratislava

Dátum konania: 21. 10. 2025

Kontaktné osoby:
Veronika Pálková (Filozofická fakulta UK v Bratislave); veronika.pozsova@uniba.sk, Martin Navrátil (Ústav slovenskej literatúry SAV); martin.navratil@savba.sk

Prihlášky na seminár posielajte do: 30. 9. 2025

Viac informácií

„Nové habeľdis deus alienus…" Náboženské zmeny v dejinách stredovýchodnej Európy

Ciełom konferencie je analýza štyroch kľúčových náboženských zmien – kristianizácie, reformácie, rekatolizácie a sekularizácie – ako historických procesov, ktoré formovali spoločnosti v stredovýchodnej Europe.

Miesto konania: Trnavská univerzita v Trnave, Hornopotočná 23, 918 43 Trnava

Dátum konania: 4. – 6. 11. 2025

Kontaktné osoby:
Peter Leľavic (Trnavská univerzita), Radislav Kožiak (Slovenská historická spoločnosť pri SAV); Aleksander Łupienko (Poľská akadémia vied); skd.konference@gmail.com

Prihlášky na konferenciu posielajte do: 30. 6. 2025

Viac informácií

Stroj v slovenskej poézii

Štvrtý ročník vedeckých seminárov o rôznych fenoménoch v slovenskej poézii sa ubiehá v novom stroji. Podujatie bude príležitosťou poznať sa na túto tému v kontexte slovenskej literárnej sféry v rôznych úhloroch.

Miesto konania: Ústav slovenskej literatúry SAV, Dúbravská cesta 9, 841 04 Bratislava

Dátum konania: 6. 11. 2025

Kontaktné osoba: Viliam Nádaský, viliam.nadasky@savba.sk

Prihlášky na konferenciu posielajte do: 30. 9. 2025

Viac informácií

Konferencia mladej literárnovednej slovakistiky

Konferencia je určená pre doktorandov a doktorandky, ale aj pre ambicioznych študentov a študentky magisterského štúdia odborov slovenčina a slovenskej literatúry. Vystúpiť môžu s prispevkom (max. 15 min.) na tému, ktorá ich v súvislosti s ich výskumom aktuálne zaujíma.

Miesto konania: Ústav slovenskej literatúry SAV, Dúbravská cesta 9, 841 04 Bratislava

Dátum konania: 4. 12. 2025

Kontaktné osoby: Eva Paňkovičová, Viliam Nádaský; mlada.slovakistika@savba.sk

Prihlášky na konferenciu posielajte do: 31. 10. 2025

Viac informácií

Alarm

Spoločensko-politická situácia v Srbsku

Belehradská slovakistika sa za posledných bieť mesiacov spolu s takmer všetkými srbskými fakultami a univerzitami ocitla uprostred ťažkých spoločensko-politických problémov. Kvôli ním na viacerých univerzitách zatiaľ je fungovanie. Filozofická fakulta sa od decembra nachádza v blokáde, ktorú iniciovali študenti Zadružnej funkčný a sprevodný BIM. Situácia vyskúšavala pre pôde rekonštrukovaniu prístavbu, Jelacinčova stanice v Novom Sade (zahynulo pri tom 16 osôb) a po útoku na Studentski pri minule ticha pred Fakultou dramatických umení v Belehrade. Fakultné rady podporili požiadavky Studentov Vývojóce na akademických prác, čo malo za následok zmenu usterovnenia v financovaní vysokoškolského vzdelávania, ktorou sa pracovní ďoba učiteľov z predchádzajúcich 20 hodín vyšiera a 20 hodín vedeckej práce za týždeň zmenila na 35 hodín výuky a 5 hodín vedeckej práce. Vysokoškolskí učitelia pracu. Do výrazne kompliqúcu ďalší faktor ako na medzinárodných projektoch. Univerzita momentálne hľadá vyhodnotiť z krízy, v ktorej sa ocitol vysokoškolské vzdelávanie, ale pokračuje vo svojej vedeckej činnosti.

Copyright © 2024 Ústav slovenskej literatúry SAV, Všetky práva vyhradené.

Adresa:
Ústav slovenskej literatúry SAV, s. v. i.
Dúbravská cesta 9
841 04 Bratislava

Chcete naň poslať kolegyňa alebo kamarát z oblasti literárnovednej slovakistiky?
Vyplňte formulár na webe, alebo nás kontaktujte emailom na chyrnik@savba.sk.

Prepojení Vás niekto tento email? Môžete sa prihlásiť na odber a nové číslo zaberie a Tam Nemôže vás niekto odoslať tento newsletter? Môžete sa odhlásiť z odberu.

This email was sent to .
why did I get this? unsubscribe from this list update subscription preferences
chyrnik@savba.sk · Ústav slovenskej literatúry SAV · Bratislava 9 841 04 · Slovakia

Vytvoré pomocou Mailchimp